

Finding Education for Female Inmates

Matkakertomus FEFIn työseminaarista Trapaniin, Sisiliaan
23.-26.6.2015

Trapani, Sisilia!

Kolean ja harmaan kevään jälkeen oli ihanaa astua koneesta välimerellisen kuumaan ja kosteaan ilmastoon! FEFIn viimeisen työseminaarin emäntänä toimi Angela, Sisilian Trapanin vankilasta. Hän oli tehnyt viisaasti, kun oli varannut hotellihuoneet lähellä merenrantaan sijaitsevasta Hotelli Vittoriasta, jotta saimme lounastauolla haistella meren tuoksua hotellin ovesta pikaisesti... Seminaaripäivien työtahti oli sen verran tiukka, että valitettavasti siinä ei ollut liiemmälti vapaa-aikaa, jotta olisimme uimaan ehtineet. Toki viimeisenä päivänä töiden päätyttyä lähdimme rannalle saksalaisten ja belgialaisten partnereidemme kanssa pariiksi tunniksi ja saimme pulahtaa lämpimässä ja suolaisessa Välimeressä. Valitettavasti Jarmo Haavisto oli jo tuolloin lähtenyt paluumatkalle kohti Suomea, joten häneltä jäi tämä hetki Sisiliasta kokematta. Kuten myös maltalaiset, kyproslaiset ja turkkilaisetkin. Ehkäpä heillä on omassa maassaankin lämmintä eikä heillä ollut niin suurta kaipuuta valkoiselle hiekkarannalle kuin meillä pohjoisemmassa asuvilla.

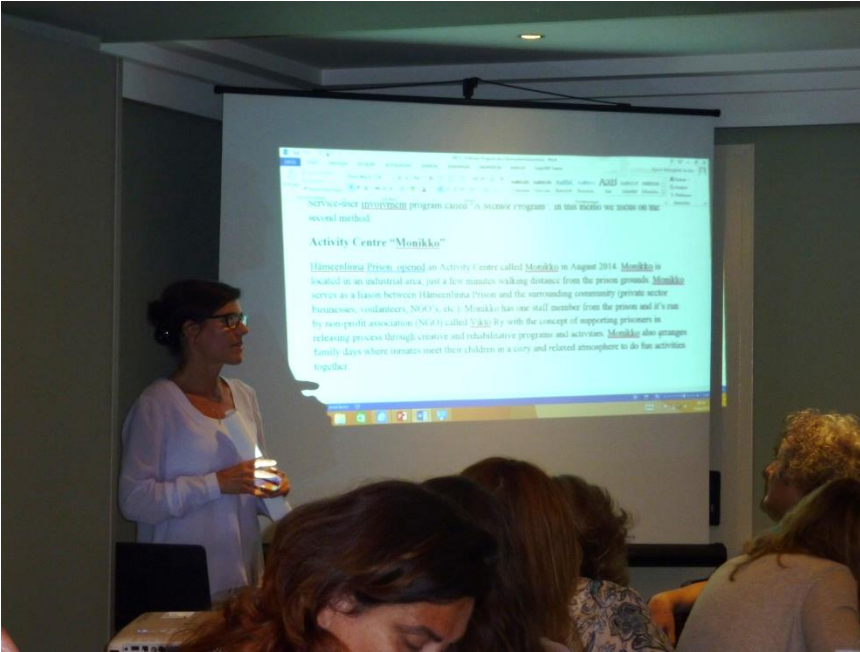
Tiistai-iltana 23. kesäkuuta tapasimme FEFI-partnerit hotellin aulassa klo 20, josta meidät noudettiin Angelan kotiin puutarhaparteihin. Pääsimme heti tutustumaan aitoon sisilialaiseen vieraanvaraisuuteen. Oli hienoa istua kesäkeittiössä, jossa Angela perheineen oli valmistanut meille paikallisia herkkuja; sisilialaista couscousia, tonnikalapullia, tulista lihapataa, hummeripastaa, jne jne. Oliivit olivat fantastisia, kuten myös sisilialaiset viinit paikalliselta viinitarhalta. Bueno! Ilta meni leppoisasti ja matkasta väsyneet vieraat pääsivät hotellihuoneisiinsa puolen yön jälkeen, aamulla olisi aikainen herätys.

Jarmo: *Saavuin Sisiliaan tiistai iltapäivänä. Olin aloittanut matkani Suomesta aamulla klo 4:30 ja peintä matkaväsymystä oli jo havaittavissa. Lennot olivat tiukasta aikataulusta huolimatta sujuneet hyvin, mutta Palermon kentällä odotti ikävä yllätys. Varmaan noin puoli tuntia saapumisen jälkeen oli todettava, että matkalaukku oli jäänyt johonkin matkalle, joten ei muuta kuin katoamisilmoitusta tekemään. Myös eräältä toiselta henkilöltä joka oli osallistumassa FEFI-seminaariin oli laukku jäänyt matkalle. Saksasta oleva Gisela kertoi, että heillä oli kuljetus Trapaniin, mutta eivät voisi jäädä odottamaan minua. Kerroin, että enköhän täältä jotenkin hotelille pääse. Katoamisilmoituksen jälkeen etsin eri kuljetusvaihtoehtoja ja järkevämmäksi osoittautui ottaa taksi vaikka se kallis olikin, koska muuten olisin myöhästynyt meidän ensimmäisestä illallisesta ja uusien ihmisten tapaamisesta. Kuten Ulla edellä kertoi, paikallinen Sisilialainen illallinen kaikkine lisukkeineen oli elämys. Tästä oli väsyneen matkailijan hyvä palata hotelille painamaan pää tyynyyn.*

Keskiviikko 24. kesäkuuta oli aika aloittaa työt. Seminaaritila oli erotettu aamiaisravintolasta kätevästi irtosermeydellä. Saksalaiset ja suomalaiset hiukan ihmettelivät, että onnistuukohan seminaari tällaisessa tilassa, mutta hyvinhän se toimi! Sisiliassa asiat hoidetaan paljon mutkattomammin, ei kaiken pidä olla niin viimeisen päälle huoliteltu, testattu ja hiottu – ”Mediterranen Style” works just fine!

FEFI-projekti on edennyt tärkeään ja mielenkiintoiseen vaiheeseen: Reports of Experimentation of New Procedures.

Suomi sai kunnian aloittaa. Hämeenlinnan vankila oli kevään ja kesän -15 aikana testannut kaksi erilaista ohjelmaa ”Mentor Program” ja ”Retreat Program”, jotka käytiin seikkaperäisesti läpi. Mentor Program’issa mentoreina toimineet entiset naisvangit ovat jo muuttaneet Hämeenlinnasta työn ja koulun perässä uusille paikkakunnille, joten heidän mentoroinnin osalta tämä lyhyt ja antoisa projekti on päättynyt. Huomioitaneen kuitenkin, että Hämeenlinnan vankila on tämän lyhyen mutta onnistuneen pilotin ja ”tunnustelun” avulla todennut, että kyseisenlaiselle toiminnalle on tarvetta ja sen jatkokehittely etenee omaa tietään. Hämeenlinnan vankilalla on myös aikaisempaa kokemusta nk. Kokemusasiantuntijuusmallista, jossa Sami Valonen kiertää mm. kouluissa, junioriliigoissa, rippikouluissa tekemässä ennaltaehkäisevää työtä nuorison keskuudessa. Hämeenlinnan vankilan, Sami Valosen, Monikon ja HPK:n kanssa aloittama yhteistoimintamalli on saanut positiivista palautetta ja paljon kiitosta osakseen ja on aktiivisessa toiminnassa.

Ulla raportoimassa Suomessa testattuja toimintamalleja

Retreat Program pilotoitiin Hämeenlinnan vankilassa 31.5.-7.6.2015. Retriittipilotin raportointi sai suurta mielenkiintoa osakseen FEFI-partnereiden keskuudessa ja mm. Malta on hyvin kiinnostunut selvittämään kuinka vastaavanlainen pilotti voitaisiin toteuttaa Maltan vankilassa. Retriittiohjelman pilotista sekä Ruotsin Kumlan retriittiosastoon tutustumisesta on Ringistä löydettävissä lisää informaatiota.

https://intranet.om.fi/rikosseuraamuslaitos/hameenlinnan_vankila/uutiset/2015/07/retriitti_hameenlinnan_vankilassa.html.stx

Muut FEFI-maat jakoivat omien testiensä tuloksia yhtä innokkaasti kuin me suomalaisetkin! Kaikki kokivat, että testaukset olivat olleet onnistuneita ja uusia päänavauksia oltiin tehty. Alla lyhyesti kunkin maan aihepiirit:

TURKKI, Izmirin naisvankila: "Handmade toys"- Izmirin vankila toteutti käsintehtyjen lelujen valmistamisen Turkin naisvankiloiden perheosastoille.

SAKSA, JVA Zweibrücken koulutusvankila: "Resourcefinder" – Lähtökohtana oli, että vankilassa on paljon päällekkäisiä toimintoja ja rinnakkaista koulutustoimintaa, joiden uudistamiseen Resourcefinder keskittyi.

BELGIA, Brugge ja Hasselt'n suljetut vankilat: "Enhancing Basic Skills" ("Living together" – communications-action) – Urheilun ja liikunnan yhdistettiin yksilö- ja ryhmäkeskustelujen kanssa sosiaalisten taitojen ja yhteisöllisyyden kehittämiseksi.

ITALIA, Trapanin vankila: "Normalise the internal life in prison using the existing kitchen" – Kokkaamisen ja yhdessä tekemisen kautta parannettiin naisvankien ja heidän perheenjäsenten keskinäisiä suhteita.

RANSKA, 7 naisvankilaa: "Vocational training with certification in Sales and Helping Elderly People" – Rakennettiin kaksi ammatillista intensiivikurssia tarkoin kohdennetuille naisvangeille.

MALTA, Maltan vankila: ”Open the eyes of policy makers, managers and staff to reality”

– Järjestettiin seminaari päättävässä asemassa oleville henkilöille tavoitteena silmien avaaminen naisvankien koulutustarpeille ja sitä kautta heidän kokonaistilanteen parantamiseksi vankilassa.

KYPROS, Kyproksen vankila: “Change of the Management and other general changes ”

-Uuden johtajan tullessa toimintojen uudelleenjärjestely, naisvankien oikeudet ja käytännön asioiden hoitaminen.

Mielenkiintoisten raporttien jälkeen pääsimme seminaaripäivien kiehtovimmalle osuudelle, vankilavierailulle. FEFI-työseminaarit järjestetään aina sellaisessa kohdemaassa, jossa partnerina on myös paikallinen vankila. Tämä takaa sen, että papereiden pyörittelyn lomassa pääsemme tutustumaan itse asiaan, eli vankeihin ja vankilaan.

“Delegazione di funzionari penitenziari in visita alla Casa circondariale”

Kohteena oli Trapanin vankila jossa vankilanjohtaja Renato Persico odotti meitä. Kesti tovin ennen kuin meidän joukkio oli mennyt turvatarkastusten läpi ja pääsimme vankilan tunnelmaan - joka puolelta kuului ”buona giornata, prego” ja ystävällisiä sisilialaisia hymyjä näkyi kaikkialla. Tunnelma oli kaikin puolin välitön ja ystävällinen eikä mikään ollut kuten olin sisilialaisesta vankilasta kuvitellut. Seinät oli valkoiset ja ovet sekä kalterit olivat mintunvihreät, kuten kuvassakin näkyy. Osastojen käytävät olivat leveät ja käytävän molemmin puolin selleissä oli kalteriovet. Tämä loi tunnelman tilavasta ja valoisasta osastosta. Selleissä ikkunat olivat auki, joten raitis ilma virtasi kalteriovien läpi ja läpiveto toimi luonnonmukaisena tuulettimena.

Vankeja Trapanin vankilassa oli noin 400, vankilan johtajan ilmoituksen mukaan. Vankeja oli yleensä 3-4 samassa sellissä. Yhden hengen sellejä ei ollut, paitsi eristyssellit. Etelä-Eurooppalainen kulttuuri on siinä mielessä erilaista, että vangit eivät halua asua yksin sellissä. Naisvankeja oli paikalla noin 30. Naisvangit oli asutettu täysin toiselle puolelle vankilaa, kuin miesvangit. Vangeilla oli mahdollisuus ulkoilla 3 tuntia päivässä. Ulkoilupiha oli betonista valettu, jossa oli muutamia kuntoiluvälineitä ja katos, jossa pystyi olemaan varjossa. Henkilökuntaa vankilassa oli yhteensä 250, joista valvonnan henkilökuntaa oli 150. Koska tietojen kaivaminen paikallisilta oli hieman hankalaa, jäi epäselväksi kuinka paljon esim. vartijoita

työskenteli päivittäin. Omaan (Jarmo) silmään näytti, että vartijoista ei osastoilla ollut ainakaan pulaa. Tosin vankiosastojen luonne ja vankien määrä edellytti, että vartijoita oli paikalla enemmän kuin yksi. Kysyimme vankilan johtajalta lupaa kuvaukseen, mutta sitä ei valitettavasti saatu, joten vankilasta ei ole kuvia näyttää.

Naisten osastolle päästyämme olimme ällistyneitä sisilialaisesta ystävällisyydestä; vankilan opettajat halusivat naisvankeja, antoivat poskisuudelmia ja kyselivät kuulumisia näiltä hyvin tuttavallisesti, pitelivät toisiaan käsistä kiinni jutellessaan. Ottaen huomioon, että vankilan johtaja kulki mukana, ymmärsimme, että se on heidän kulttuurissaan aivan tavanomaista. Belgialaisten, ranskalaisten ja saksalaisten kanssa me suomalaiset kuiskutelimme keskenämme ”did you see how friendly they are...?” ja ihmettelimme kuinka eri lailla me toimimme eri kulttuureissa. Jälkeen päin ajattelen, että se oli varmaan yksi syy siihen, että vankilassa oli kaikin puolin lämmin ja avoin ilmapiiri! Kyllähän se hymyilyttää kun ihmiset kohtelevat toisiaan niin kovin lempeästi. Voisihan tästäkin ottaa jotain mukaansa – jos ei nyt ihan vankien tuttavallista halaamista, niin kenties hymyä voisi sopivissa tilanteissa nähdä meilläkin useammin. ;-)

Vankilavierailulta palasimme vielä hotellin seminaaritilaan jatkamaan kesken jäänyttä palaveriamme. Jatkoimme töitä aina kuuteen saakka ennen kuin aloimme haaveilemaan illallisesta. Siihenkin olisi vielä muutama tunti aikaa, sillä Sisilialaiseen tapaan illalliselle lähdetään yleensä vasta 8-9 aikaan illalla. Sovimme tapaamisen hotellin aulaan ja lähdimme kävelemään kohti Trapanin kuuluisinta kalaravintolaa. Reipas kävelymatka rantaa pitkin oli virkistävää ja ehdimme ravintolaan juuri auringonlaskun aikaan, jota saimme ihastella ravintolan terassilta. Ravintola on kuuluisa siksi, että siellä tarjotaan aina paikallisten kalastajien samana päivänä pyydettyä kalaa. Päivän saalis piti sisällään katkarapuja, tonnikalaa, mustekalaa, hummereita. Kaikki Italiassa vierailleet tietävät, että ruokaa tuodaan pöytään pitkin iltaa, vati toisensa perään mitä ihanimpia herkkuja!

Jarmo: *Minulta jäi tämä toinen illallinen väliin, kun yritin etsiä Trapanista vaatekauppoja, jotta saisin vaihtovaatteita kadonneiden tilalle. Tehtävä osoittautuikin tavallista hankalammaksi ja aikaa kului Trapania ristiin rastiin kävellessä. Mahakin rupesi oirehtimaan, varmaankin välimeren erilaiset ruuat aiheuttivat shokkireaktion. Lopulta kun sain shoppailukierroksen tehtyä, muut olivat jo lähdössä syömään, katsoin viisammaksi jäädä hotelille huilaamaan illaksi.*

FEFI partners enjoying local "catch-of-the-day" meal

Kuva ravintolan terassilta auringonlaskun aikaan

Ensimmäinen, tapahtumarikas ja hieno seminaaripäivä oli takanapäin!

Torstiaamu alkoi espressoilla, cappucinoilla ja työn teolla. Saksan Gisela laittoi meidät miettimään ensin maakohtaisesti kohtaamiimme haasteita, mahdollisuuksia ja tavoitteita, jonka jälkeen pääsimme tarkastelemaan kaikkia partnerimaita yhdistäviä tekijöitä. Tässä projektin vaiheessa saimme suomalaisina todeta, että olemme monessa asiassa edelläkävijöitä vankeinhoidossa. Useat partnerimaamme eivät esimerkiksi laadi rangaistusajan suunnitelmia.

Jarmo: *Jo tiistain projektiesitysten kautta oli tullut selväksi, että haasteet ja ongelmat Pohjois- ja Etelä Euroopan vankeinhoidon sekä erityisesti naisvankeja koskevien asioiden välillä olivat hyvin erilaisia. Useimmissa Eteläisen Euroopan maissa joudutaan pohdittamaan ja ratkomaan naisvankeihin liittyviä perusasioita, jotka usein liittyvät ihan normaaleihin päivärutiineihin ja vangin oikeuksiin. Lisäksi naisvangeille ei ole omia naisvankiloita, vaan pääsääntöisesti naisvangeille on otettu isoista miesvankiloista oma siipi tai osasto käyttöön. Koska naisvankien määrä näissä tapauksissa on ehkä muutamia kymmeniä, niin naisvankien erityistarpeet tällaisissa tilanteissa jäivät usein taka-alalle. Joissakin puheenvuorissa nostettiin esiin, kuinka hyvin asiat ovat Suomessa ja Hämeenlinnan vankilassa.*

Ryhmätyön tuloksia

Lounastaun jälkeen paneuduimme kansallisten seminaarien valmisteluun. FEFI-päätösseminaarit järjestetään torstaina 24.9.2015 kussakin maassa samanaikaisesti, niin että jokainen kutsuu oman maansa päättäjiä, työntekijöitä ja mahdollisuuksien mukaan myös vankeja kuulemaan ja keskustelemaan FEFI:n tuloksista ja tulevaisuuden suunnitelmista. Kansallisen konferenssin sisällä on kahden tunnin mittainen

kansainvälinen videokonferenssi, jolloin linjat ovat auki kaikkiin maihin yhtä aikaisesti. Jokaisella partnerilla on 8 minuutin puheenvuoro. Tekninen toteutus vaatii erityisosaajia, joten videoyhteyden osalta olemme antaneet toimeksiannon ulkopuoliselle ammattilaiselle.

Päivän päätteeksi debatoimme millaisia materiaaleja FEFI-hankkeesta tulemme laatimaan, joita voimme jakaa seminaarin osallistujille. Kutsut, kutsulistat, seminaariohjelmien sisältö, FEFIn nettisivut, tiedottaminen, budjetti ymv. olivat asialistalla.

Työpäivä venyi puoli seitsemään saakka, joten pieni lepo- tai uimatauko oli paikallaan ennen yhteistä illallista paikallisessa liharavintolassa. Kahdeksalta hyppäsimme takseihin ja meidät kuljetettiin Trapanin halki naapuripitäjään, jossa paikallinen chef oli valmistanut meille jälleen hienon illallisen. Anti pasto toisensa jälkeen täytti pöydän ja itse kunkin nälkäiset vatsat. Edellisen illan kala-aterioiden jälkeen saimme nauttia kasvis- ja lihapitoisia sisilialaisia erikoisuuksia.

Perjantai oli työseminaarin viimeinen päivä. Samalla myös koko poppoon viimeinen yhteinen tapaaminen, joka toi tiettyä haikeutta päivään. Ohjausryhmä kokoontui yhdeksältä tarkastelemaan, miten projekti oli kokonaisuudessaan edennyt. Saimme hyvillä mielin laittaa rasteja työvaiheiden ruutuihin; ”tehty – done” ja todeta, että olimme tehneet mitä olimme sopineet ja jopa melkein aikataulussa. Täydellisyyttä emme tavoitelleet, vaan todellisia tekoja, joissa aina myös tulee virheitä, viiveitä ja yllätyksiä. Kun joukkoon liittyivät muutkin, saimme heille yhteen ääneen todeta, että projekti on hoidettu kaikkien omien työkiireiden ohella erittäin hyvin ja on hienoa saada esitellä projekti kokonaisuudessaan syksyllä suurelle yleisölle.

Yhdessä keeskustelimme myös FEFI-projektin jatkohankkeesta, jota Saksan partnerimme ja projektijohtajamme on suunnitellut FEFI:n rinnalla. Jäämme innokkaina odottamaan kuinka hankkeen hakuprosessi EU:ssa etenee ja toivomme, että naisvankien ääni olisi tullut kuulluksi myös tällä tasolla ja he antaisivat vihreää valoa jatkoprojektille.

Ulla sai luovuttaa projektinjohtajalle Irikselle kiitoksena hyvää ja lempeää laumansa paimentamisesta suomalaiselle puulle tehdyn taideteoksen, jossa on kuva Turkin työseminaarissa mukana ollut FEF-tiimi. Iris otti lahjan iloisena vastaan ja lupasi laittaa sen toimistonsa seinälle.

Ulla kiittää Iristä hyvästä projektin johtajuudesta kaikkien puolesta

Viimeinen työseminaarin päivä päätettiin pari tuntia etuajassa. Se sopi mainiosti, sillä Välimeri kutsui uimareitaan ja lentokoneet odottivat lähtiäitään. Lopuksi seisoimme kaikki vielä hotellin käytävällä ja valitsimme lattialle asetetuista valokuvakorteista valokuvan ovesta, joka parhaiten kuvaa omia ajatuksia ja tunnelmia; millaisesta ovesta lähdet, kun täältä lähdet? Voin rehellisesti sanoa, että ovikortit saivat touhukkaan ja kiireisen tiimimme hetkeksi pohtimaan syvällisiä, jopa runollisia mietteitä. Säilyköön ne sanat meidän mielissämme tulevia koitoksia kohti kulkiessamme! Kiitos FEFI.

Heinäkuussa saamamme tiedon mukaan FEFI-projektille on myönnetty puolen vuoden jatkoaika, joten syksyn ”loppuseminari” ei vielä ole kaiken loppu, vaan välietappi. **Tavataan FEFI-seminaarissa syksyllä 24.9.2015 Tampere Talolla!** Kutsut lähtevät postiin kesälomien jälkeen.

Tutustuthan FEFI Platformiin:

<http://www.euro-cides.eu/FEFI/news/news.php?arch=1>

**FEFI “Finding Education for Female Inmates”
538856-LLP-1-2013-1-DE-GRUNDTVIG-GMP**

With the support of the Lifelong Learning Programme of the European Union

